

тактичних дій

ВИСНОВКИ. На підставі аналізу актуальних наукових досліджень, аналізу змагальної діяльності висококваліфікованих баскетболістів в офіційних іграх чемпіонатів Європи і світу 1997-2014 років і даних констатуючого педагогічного експерименту формулюємо наступне:

1. Для висококваліфікованих баскетболістів амплу «розігрувач» та «атакувальний» захисник» етапу максимальної реалізації індивідуальних можливостей визначено показники техніко-тактичних дій: вікові діапазони – 24-30 років; середня кількість набраних очок – 6-13 очок; результативні передачі – 1-4; перехоплення – 1-2; втрати – 1-2; блок-шоти – 0; сума підбирань м'яча – 2-3.

2. Для висококваліфікованих баскетболістів амплу «легкий» форвард» і «важкий» форвард» етапу максимальної реалізації індивідуальних можливостей визначено показники техніко-тактичних дій: вікові діапазони – 24-29 років; середня кількість набраних очок – 4-6 очок; результативні передачі – 1-2; перехоплення – 1-2; втрати – 1-2; блок-шоти – 0-1; сума підбирань м'яча – 1-2.

3. Для висококваліфікованих баскетболістів амплу «центровий» етапу максимальної реалізації індивідуальних можливостей визначено показники техніко-тактичних дій: вікові діапазони – 24-30; середня кількість набраних очок – 7-15 очок; результативні передачі – 1-2; перехоплення – 0-1; втрати – 1-2; блок-шоти – 1-2; сума підбирань м'яча – 4-9.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК у даному напрямі ґрунтуються на подальшому уточненні вікових діапазонів висококваліфікованих баскетболістів етапу максимальної реалізації індивідуальних можливостей і уточненні вікових діапазонів сполучних етапів: підготовки до вищих спортивних досягнень і збереження вищої спортивної майстерності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Платонов В. Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое применение / В. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2013. – 624 с.

2. Лосева И. Методические приемы в адаптации молодых баскетболистов в условиях соревновательной деятельности команд высшего класса / И. Лосева, М. Пытин // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2010. – № 1. – С. 24-30.

3. Елевич С. Многолетняя подготовка баскетболистов высокой квалификации: монография / С. Елевич. – СПб.: Олимп-СПб, 2008. – 216 с.

4. Корягин В. Теоретико-методические основы системы подготовки юных баскетболистов / В. Корягин // Теорія та методика фізичного виховання. – 2010. – № 10. – С. 3-7.

5. Безмылов Н. Оценка соревновательной деятельности баскетболистов высокой квалификации в игровом сезоне / Н. Безмылов, О. Шинкарук // Наука в олимпийском спорте. – 2011. – № 1-2. – С. 45-52.

6. Bompa T. Periodization: Theory and Methodology of Training / T. Bompa, G. Haff. – USA: Human Kinetics Publishers, 2009. – 480 p.

7. Erčulj F. An analysis of basketball players' movements in the slovenian basketball league play-off using the sagit traning system // Facta universitatis: Scientific paper. Series: Phisycal Education and Sport / F. Erčulj, B. Dežman, G. Vučovič, J. Perš, M. Perše, M. Kristan. – 2008. – V. 6. – № 1. – P. 75-84.

8. Fearnhead P. On Estimating the Ability of NBA Players / P. Fearnhead, B. Taylor // Journal of Quantitative analysis in sports. – 2011. – V. 7: issue 3. – P. 112-119.

9. Lopes C.R. Effect of a Physical Training Season Applied on a U-19 Male Basketball Team / C.R. Lopes, G.R. da Mota, C.J. Dechechi, L.S. Tessutti, L.R. Galatti // International Journal of Sports Science. – 2012. – № 2(4). – P. 32-35.

10. Okazaki V.H.A. Increased distance of shooting on basketball jump shot / Victor Hugo Alves Okazaki, André Luiz Félix Rodacki // Journal of Sports Science & Medicine. – 2012. – № 11. – P. 231-237.

11. Okamoto D. Stratified Odds Ratios for Evaluating NBA Players Based on their Plus/Minus Statistics / D. Okamoto // Journal of Quantitative Analysis in Sports. – 2011. – V. 7: issue 2. – P. 1-12.

Терещенко В.І., Лаврентьев О.М., Пристинський О.В.
Національний університет державної податкової служби України

БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

У статті висвітлена історія реформи, яка тримала назву «Болонський процес» почався завдяки так званій Болонській декларації з підписаною 19.06.1999 року в італійському місті міністрами вищої освіти 29 європейських країн. У «Болонській декларації» було визначено основні цілі реформи і порядок її розвитку.

Ключові слова: студент, Болонський процес, фізичне виховання.

Терещенко В.І., Лаврентьев О.М., Пристинський О.В. «Болонський процес в системі вищого образования України і Національного університету державної податкової служби України» В статті освещена история реформы, которая получила название «Болонский процесс», началась благодаря Болонской декларации подписанной 19.06.1999 году в итальянском городе министрами высшего образования 29 европейских стран. В ней были отмечены основные цели реформы и порядок ее развития.

Ключевые слова: студент, Болонский процесс, физическое воспитание.

Tereshenko V.I., Lavrentiev O.M., Pristinjskij O.V. «Bologna process in higher education in Ukraine and the National University of the State Tax Service of Ukraine». The history of reform called "Bologna process" launched by the so-called Bologna Declaration, signed on 19.06.1999, in the Italian city of higher education ministers of 29 European countries. In the

"Bologna Declaration" were the main goals of reform and order it. First, the adoption of this system is well understandable educational levels, including through the introduction of the Diploma Supplement European model. Reform of the educational sector in this area driven by the need to increase employment opportunities in Europe and raising competitiveness of the European system of education internationally. The second direction of considered the introduction of a two-level training. Studio the second level, that last time at least three years, with qualifying title recognized on the European labor market. Studio the second level, entry to which is possible only after the previous first level. The third priority reform Bologna Declaration defines the introduction a system of credits by type ECTS - European system of transfer credits to promote labor mobility all participants in the educational process. Removing obstacles to the mobility of teachers, students highlighted in the declaration as a separate (fourth) direction of necessary changes in higher education. This means that teaching and learning outside their own country. The fifth priority is recognized support European cooperation in the context of the quality of education, to develop common criteria evaluation methodology. The sixth direction - is promoting the views of European higher education, particularly in the work on the creation of educational programs and cooperation between universities, study and research. According to the educational goals of the Bologna Process Systems of the Bologna Process should be changed to promote: - Facilitated crossing citizens to further education or employment in the European Higher Education Zone - Increase the attractiveness of European higher education; - Expansion of Europe and ensure its subsequent development as stable, peace, tolerant society.

Key words: student, Bologna process, physical training.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Болонський процес – це передусім суспільно-економічне явище, пов'язане з формуванням системи ринків у Євросоюзі – у тому числі ринків праці, освіти і знань. Імплементация ж Болонського процесу нерідко не сприймається громадською думкою, бо набирає спотворення форм, коли на передній план виходять формальні чинники, але не власна мета та зміст освіти. Прагнення України до європейської інтеграції в галузі освіти має базуватись на певних орієнтирах. По-друге – активне провадження у практику освітньої діяльності заходів, спрямованих на реалізацію положень Болонської декларації.

Ціль роботи. Проаналізувати шляхи входження України в систему вищої європейської освіти. Вивчити вимоги Болонської декларації, нормативні документи Міністерства освіти і науки України, літературні джерела з питань фізичного виховання студентської молоді.

Теоретичне обґрунтування. Історія реформи, яка отримала назву «Болонський процес», почалась так званої Болонської декларації, підписаної 19.06.1999 року в італійському місті міністрами вищої освіти 29 європейських країн. У «Болонській декларації» було визначено основні цілі реформи і порядок її розвитку. По-перше, це прийняття системи добре зрозумілих освітньо-кваліфікаційних рівнів, у тому числі через впровадження Додатку до диплома європейського зразка. Реформування освітньої галузі в цьому напрямку обумовлюється необхідністю збільшення можливостей європейців для працевлаштування, а також підвищення конкурентної спроможності європейської системи освіти на міжнародному рівні. Другим напрямком визнається впровадження системи двоциклічного навчання. Студії I-го рівня (undgraduate), що тривають за часом не менше трьох років, з кваліфікаційним титулом, визнаним на європейському ринку праці. Студії II-го рівня (graduate), вступ на які можливий тільки після закінчення на попередньому I-му рівні. Третім пріоритетом реформ Болонська Декларація визначає впровадження системи кредитів за типом ECTS – європейської системи зарахування залікових одиниць трудомісткості з метою сприяння мобільності всіх учасників навчального процесу. Усунення перешкод для мобільності викладачів, студентів виділено в декларації як окремих (четвертий) напрямком необхідних змін в системі вищої освіти. Це означає можливість навчання і викладання за межами власної країни. П'ятим пріоритетом визнається підтримка європейського співробітництва в контексті забезпечення якості освіти, з метою розробки відповідних спільних критеріїв методології оцінки. Шостий напрямком – це сприяння європейським поглядам у вищій освіті, особливо в роботі над створенням навчальних програм, співпраці між навчальними закладами, навчання і наукових дослідженнях [1,4].

Згідно з цілями Болонського процесу освітні системи країн-учасниць Болонського процесу повинні бути змінені, щоб сприяти:

- полегшеному переїзду громадян з метою подальшого навчання чи працевлаштування у Зоні європейської вищої освіти зростанню привабливості європейської вищої освіти;

- розширенню Європи та забезпеченню її подальшого розвитку як стабільного, мирного, толерантного суспільства.

Слід зазначити, що Болонський процес не передбачає створення повністю ідентичних систем освіти у різних країнах, він призначений лише для зміцнення взаємозв'язків та покращення взаєморозуміння між різними освітніми системами.

З травня 2005 року в системі вищої освіти України запроваджено важливі кроки з реалізації положень Болонського процесу, основним з яких став «План дій щодо забезпечення якості вищої освіти України та її інтеграції в європейське і світове освітнє співтовариство на період до 2010 року» [2, 6]. В Плані зазначені основні принципи розвитку вищої освіти України в рамках Болонського процесу:

- створення інноваційного простору на основі освітньої і наукової підтримки;
- адаптація системи вищої освіти України до норм, стандартів і основних принципів Європейського простору вищої освіти;

- забезпечення соціального контексту вищої освіти, який надасть можливість випускникам вищих навчальних закладів (ВНЗ) формувати свою професійну кар'єру на основі соціальної справедливості, відповідальності та загальнолюдських цінностей.

Для реалізації зазначених принципів Болонського процесу у системі вищої освіти України планом дій було визначено пріоритетні завдання, що сприятимуть досягненню основної мети – підготовки висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на національному, європейському та світовому ринках праці, а саме:

- модернізації системи вищої освіти, системи та структури кваліфікації;
- удосконалення змісту вищої освіти та організації навчального процесу;

- підвищення ефективності та якості освіти;
- міжнародного визнання документів про вищу освіту;
- зміцнення позицій вищих навчальних закладів України на європейському та світовому ринку освітніх послуг та досягнення їх рівноправності в європейському і світовому співтоваристві.

16 жовтня 2009 року міністр освіти І.Вакарчук підписав указ «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи» та її ключових документів, зокрема Додатку до диплома європейського зразка. Цього ж року народний депутат України, член Координаційної ради конфедерації роботодавців України О.Б. Шевчук подав на розгляд Верховної Ради Проект закону України «Про національну систему кваліфікацій», розпочавши складний процес роботи та дискусій на тему її створення. Як бачимо з хронології подій, темпи реалізації принципів Болонського процесу в Україні взяті значні. Безумовно, це мало певні позитивні наслідки. Перш за все, йдеться про збільшення студентської та викладацької мобільності за рахунок стандартизації ступенів вищої освіти. Також до переваг болонських новацій належить і визнання за кордоном українських дипломів та періодів навчання як тенденція до створення єдиного із європейським ринку освітніх послуг та зміцнення на ньому позицій ВНЗ України, забезпечення їх рівноправності у світовому співтоваристві. Важливою перевагою реформованої системи освіти є й збільшення її гнучкості, розвитку міждисциплінарності, оскільки двоциклічна система дає можливість студенту стати бакалавром однієї спеціальності, а магістратуру закінчити з іншої. Це – шанс для студентів у комбінуванні знань із різних галузей і можливість роботи на межі спеціальностей. Отже, приєднання нашої країни до Болонського процесу надає можливість здійснити структурні перетворення вищої освіти за узгодженою системою критеріїв, стандартів і характеристик, що дозволять Україні стати визнаною країною європейського освітнього і наукового простору.

В матеріалах Круглого столу [1, 3] зазначається:

- відсутність законодавчо прийнятої Національної системи кваліфікацій, без якої розробка державних стандартів вищої освіти за конкретними напрямками і спеціальностями матиме суттєві вади, бо саме Національна система кваліфікацій допомагає визначити – кого та як готують у вищих навчальних закладах;

- потребують оновлення більшість нормативних документів щодо освіти: це і постанова Уряду про стипендіальне забезпечення (яка сьогодні не враховує європейської шкали оцінювання), і постанова Уряду про підготовку офіцерів запасу (яка не узгоджується із ступеневою освітою), і положення про організацію навчального процесу (прийняте в 1993 році і морально застаріле), і положення про переведення, поновлення та академічні відпуски (яке не узгоджується з принципом академічної мобільності) тощо;

- сучасною формою інтеграції освіти і науки повинні стати класичні дослідницькі університети, особливий статус яких зафіксовано в проекті нової редакції Закону України «Про вищу освіту». Діяльність дослідницького класичного університету повинна ґрунтуватися на поєднанні високого рівня фундаментальної освіти з широким спектром освітніх послуг, використання у навчанні нових інформаційних технологій;

- для забезпечення академічної мобільності студентів в університетах необхідний перехід до принципово нової концепції вивчення іноземних мов для немовних спеціальностей.

На завершених учасники Круглого столу виразили загальну думку, що спільною наполегливою працею ми досягнемо того, що українська освіта стане невід'ємною складовою Європейського освітнього простору, а наші випускники будуть конкурентоспроможними, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках праці.

Період 2010-2020 у впровадженні Болонського процесу в Україні буде вирішальним, він покаже наскільки глибокими та якісними були зміни в освіті попередніх років. Проте існує чимало перешкод і труднощів, що чекають нашу державу на цьому шляху.

Насамперед це внутрішні негаразди:

- незавершеність адаптації національного законодавства до європейського права (потреба у напрацюванні правової основи для визнання неформального навчання – «індивідуальної навчальної траєкторії» - «Individual Learning Path» як «частину навчання впродовж життя» - «Lite Long Learning» на рівні з університетськими кредитами);

- недостатнє бюджетне фінансування для розвитку сфери освіти (зокрема, забезпечення мобільності студентів та професорсько-викладацького складу в міжнародному освітньому просторі);

- зниження якості освіти (проблеми підготовки фахівця за 3 роки);

- неформована національна система кваліфікацій;

- зменшення доступності II рівня освіти (оскільки існує тенденція до переходу магістратур на платну основу).

Із основних зовнішніх причин можна назвати такі: невизначеність перспектив взаємовідносин Україна – ЄС; міграційні перешкоди для громадян України, що заважають реалізації принципу мобільності у Болонському процесі [2, 5].

Наказом Міністерства освіти і науки України від 15.06.2004 р. № 481 Національну академію державної податкової служби України включено до переліку вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, що беруть участь у педагогічному експерименті щодо запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу. На виконання наказів ДПА України та Міністерства освіти і науки України з 1 вересня 2004 року для магістрів і аспірантів в навчальний процес запроваджена навчальна дисципліна «Вища освіта і Болонський процес» в обсязі 30 годин. Згідно з наказом ректора академії від 28.05.2004 р. № 1125 створена і діє координаційна рада, в функції якої входить супроводження та узагальнення результатів реалізації положень Болонської декларації; затверджено склад шести робочих груп за напрямками роботи щодо впровадження положень і вимог Болонської декларації.

Перший етап експерименту почався ще у 2003 році та протягом 2003-2004 р.р. передбачав розроблення навчально-методичних матеріалів, щодо змісту освіти, форм організації навчального процесу тощо, їх апробацію в експериментальних групах визначених напрямків підготовки і спеціальностей.

На виконання Наказу МОН від 22.03.2004 р. №148 «Про затвердження заходів щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України на 2004-2005 роки» наказом ректора було заплановано впровадження наступних заходів: створення електронних курсів навчальних дисциплін та розробка методики їх вивчення;

забезпечення входження науково-педагогічної еліти закладу в міжнародне наукове співробітництво; організація та проведення мовних курсів для студентів, аспірантів і співробітників; організація стажування студентів, аспірантів і співробітників; організація стажування студентів ВНЗ в підрозділах МЗС України контактів з навчальними закладами Австрії, Німеччини, Швейцарії, Великобританії (університет м. Нотінгем) та ін. Потрібно відмітити, що більшість заходів виконано.

У 2004-2005 н.р. у НАДПС України проведено Міжнародну науково-практичну конференцію «Єдиний економічний простір: сутність, проблеми та механізми реалізації», ряд кафедральних конференцій, круглих столів, диспутів щодо інтеграції України в європейський освітній простір. 12-13 травня 2005 р. пройшли треті Ірпінські міжнародні педагогічні читання «Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому закладі освіти», на яких широко висвітлювалась проблема входження України у Болонський процес. Робота, проведена персоналом ВНЗ на фінансовому факультеті, довела, що використання модульної форми організації навчання позитивно впливає на інтенсифікацію навчального процесу, систематизацію засвоєння навчального процесу, підвищення мотивацій та відповідальності студентів за результати навчання, забезпечення стабільного психологічного стану студентів завдяки проведенню наскрізного контролю та складання семестрових екзаменів за особистим бажанням з метою підвищення отриманої підсумкової оцінки, або в разі отримання незадовільної оцінки – за результатами модульного контролю.

Водночас проміжні результати експерименту показали ряд проблем, протиріч, недоліків, над якими в даний час працює весь науково-педагогічний персонал. Основну увагу звернуто на необхідність вирішення наступних питань:

- розробка нового покоління науково-методичного забезпечення навчальних дисциплін та нових засобів контролю знань (в тому числі за допомогою ПЕОМ) та удосконалення організації індивідуальної та самостійної роботи студентів;
- посилення вивчення студентами іноземних мов, враховуючи можливість навчання за кордоном, участі в міжнародних семінарах, конференціях та забезпечення бібліотеки іноземною літературою з метою використання її в навчальному процесі;
- укрупнення навчальних дисциплін з метою уникнення дублювання їх змісту та розробка структурно-логічних схем, яка дозволить визначити тих чи інших дисциплін тощо.

З 1 вересня 2005 року з метою продовження педагогічного експерименту щодо запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у Національній академії наказом № 809 від 29.04.2005 року прийнято рішення на всіх факультетах денної форми навчання запровадити кредитно-модульну систему організації навчального процесу. Слід сказати, що з 2008-2009 навчального року за пропозиціями кафедр до «Тимчасове положення про систему підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів» внесено суттєві зміни і доповнення, за якими майже всі студенти повинні складати екзамени, що сприятиме більшій відповідальності їх за вивчення навчальних дисциплін.

Згідно з наказом ректора № 640 від 05.04.2005р. «Про підготовку та випуск інформаційних пакетів», в ВНЗ розроблено та запроваджено три основних елемента ECTS: інформаційний пакет; договір про навчання між студентами і вищим навчальним закладом; академічну довідку оцінювання знань за системою ECTS.

Налагоджено співпрацю відділу міжнародних зв'язків з Департаментом міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Міністерства освіти та науки. Досягнута домовленість про можливість участі ВНЗ в програмах навчання у закордонних навчальних закладах, починаючи з 2005 року.

На 2005-2006 н.р. урядом Республіки Польща оголошено черговий, третій, тур Стипендіальної програми, яка була розпочата у 2003 році для молодих науковців ряду країн Європи та Азії, в тому числі України. Стипендіальна програма призначена для молодих науковців у наступних галузях: міжнародні стосунки, історія, політологія, соціологія, етнологія, культурознавство, суспільна психологія, адміністрація та управління. Крім цього, підписано угоду з Вищою школою обліку та комерції м. Познань (Польща); налагоджується співпраця з університетом ім. М. Складовської-Кюрі (м. Люблін, Польща); тривають переговори з Податковою академією Південно-Африканської Республіки.

ВИСНОВКИ. Університет докладає зусиль щодо входження до Європейського освітнього простору. Сьогодні він працює над завершенням реформи наукових ступенів згідно з європейськими стандартами: триступенева система бакалавр-спеціаліст-магістр суттєво відрізняється від європейських традицій за змістом, методами викладання, не є відповідною ступеням бакалавра та магістра у європейських ВНЗ. Кафедри працюють над зміною філософії навчання та викладання, впровадженням орієнтованих на студента підходів до викладання, тобто переходу від стратегії викладання до стратегії навчання, до використання педагогічних технологій, спрямованих на заохочення до набуття самостійних знань та наукових досліджень студентів, впровадженням чіткої системи критеріїв оцінки знань та вмінь студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В.П. Педагогічна освіта України: Болонські виклики та напрями модернізації // Практична філософія / - 2004. - № 1. - С.124-129.
2. Велика хартія університетів. Болонья, 18 вересня 1988 року: (Електронна версія). Режим доступу: http://www.osvita.org.ua/xfiles/bologna/prehist/mc_ukranian.pdf.
3. Madsein K.B. Modern Theories of Motivation K.B. Madsein. – Copenhagen, 1999.
4. Reform Strategy of Education in Ukraine: Educational Policy Recommendation. – Kyiv: K.I.S., 2003. – 280 p.
5. Ortiz M. La Defensa personal policial y Buguei / Ortiz M.- FALMA, Granada, Espana, 1999. – s. 109-120.

Терещенко В.І., Руденко Б.В.

Національний університет державної податкової служби України

КРИТЕРИИ ГОТОВНОСТИ СПОРТСМЕНОВ К СОРЕВНОВАНИЯМ

Проблема непосредственной подготовки спортсменов к соревнованиям по праву может быть отнесена к числу наиболее важных, требующих глубокого научного обоснования, поскольку ее практическая реализация определяет достижения спортсменов на главных соревнованиях, включая чемпионаты мира, Олимпийские игры и др.